

SADRŽAJ:

1. Uvod	
2. Informacija o sudskim postupcima, u kojima je Država zastupana od strane Zaštitnika imovinsko pravnih interesa u svojstvu tužene i tužioca, informacija o postupku prinudne naplate.....	
2.1. Uspjeh u sporovima.....	
3. Informacija o odlivu sa glavnog računa Državnog trezora, usled uspjeha u sporovima suprotne strane.....	

1. Uvod

U izvještaju za IV kvartal Zaštitnik je postupio po zaključku Vlade Crne Gore br.08-198 od 29.12.2016. godine, pa ukazujem na vrste pokrenutih postupaka protiv Države Crne Gore, na problem nedobrovoljnog izvršavanja odluka od strane državnih organa tj. na prinudnu naplatu, te dajem informaciju o odlivu novca sa Glavnog računa Državnog trezora usled uspjeha u sporovima suprotne strane, za period od 01.10.2024. godine do 31.12.2024. godine.

2. Informacija o sudskim postupcima, u kojima se Država pojavljuje u svojstvu tužene i tužioca, zastupana od strane Zaštitnika

- Državni organi ne izvršavaju pravosnažna rješenja o nagradama advokatima, vještacima, tumačima i drugim stručnim licima koja učestvuju u sudskim postupcima, pa se odliv sredstava uvećava za iznose na ime troškova prinudne naplate, provizije CBCG, kao i kamate, što predstavlja značajnu štetu za budžet. U pitanju su opredijeljena sredstva u budžetima tih budžetskih jedinica, iz kojih razloga je potrebno utvrditi uzrok neblagovremenog postupanja po dospjelim obavezama.
- Tužbe po osnovu rada i prava iz radnog i dalje pristižu, što slučaj i u ovom kvartalnom periodu, a uglavnom protiv Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva odbrane, ali i protiv svih ostalih državnih organa.

U pitanju su sporovi iz rada i po osnovu rada, radi naknade na ime fiktivnog rada, prekovremenog rada, noćnog rada, rada u vrijeme vjerskih i državnih praznika, neiskorištenih godišnjih odmora, neisplaćenih toplih obroka za avgust mjesec 2008. godine, 2009, 2010. godine, granični-posebni dodatak, naknadu za putne dnevnice.

Predmetni sporovi i dalje dobijaju epilog pred sudom iako je u pogledu istih do sada utvrđena sudska praksa, na koji način se prouzrokuje dodatni odliv sredstava u vidu sudskih troškova, kamata i troškova prinudne naplate, a u odnosu na koje treba tražiti rješenje u pogrešnom obračunu zarada zaposlenima te nepostupanju obračunskih službi u skladu sa zakonom.

Na ovo Zaštitnik ukazuje, bezuspješno, u svim svojim kvartalnim i godišnjim izvještajima. Takođe, u postupcima pred sudovima MUP ne dostavlja potrebnu dokumentaciju, pa ni na poziv suda, što je alarmantna situacija. Dok sa druge strane postoje situacije da vještacima finansijske struke dozvole pristup dokumentaciji prilikom dolaska istih neposredno u prostorije MUP-a, pa da određeni službenici daju i usmene informacije koje posluže vještacima za nalaze, a Zaštitnik i dalje ostaje uskraćen za uvid u tu dokumentaciju. Ovaj problem je potrebno pod hitno riješiti!

- Takođe, podnose se i tužbe za naknadu materijalne štete po osnovu neisplaćenog specijalnog dodatka kao fiktivnog rada u predmetima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva od strane prvenstveno zaposlenih u MUP-u, UIKS-u i dr, ali i svih drugih naknada na zaradu, shodno važećim zakonskim propisima.
- Državni organi iako dužni da dobrovoljno i u paricionom roku postupaju po presudama Upravnog suda Crne Gore, kojim presudama se dosuđuju i troškovi upravnog spora kako

bi se izbjegla prinudna naplata i dodatno opterećenje budžeta, ne uvažavaju ukazivanje Zaštitnika i ne isplaćuju dobrovoljno troškove dosuđene predmetnim presudama.

- Postupci za utvrđenje prava svojine, naknadu štete na ime faktičke eksproprijacije zemljišta na primorju i duž obale Crnogorskog primorja, naknade štete na ime gubitka ekonomskog interesa zbog trajne nemogućnosti daljeg korišćenja preostalog dijela nepokretnosti usled eksproprijacije, čine sporove velike vrijednosti. **U ovim izvještajnom periodu je takođe isplaćen značajan iznos na ime upravo naknada za ekspropisane nepokretnosti, za potrebe izgradnje/proširenja saobraćajnica širom Crne Gore.**
- Potraživanje zaposlenih u upravi i pravosuđu na ime troškova prevoza za period 2008-2025. godine je konačno Ustavni sud Crne Gore ocijenio kao neosnovane a nakon što je Zaštitnik svojom Ustavnom žalbom osporio presudu Višeg suda u Podgorici Gž.br. Gž.br.280/24 od 05.03.2024. godine, kojom taj sud priznaje na zakonu ne utemeljeno potraživanje zaposlenih u upravi i pravosuđu. Ustavni sud je dao iscrpne razloge u svojoj odluci, dok je u pojedinim djelovima ukazao da sud u ovom slučaju arbitrarno i proizvoljno postupaju, ocjenjujući takvo postupanje očiglednim. Na ovaj način je kasa budžeta mogla da bude olakšana za preko 70.000.000,00€.
- Zaštitnik je uputio dopise/zahtjeve za izjašnjenja u vezi sa značajnim odlivom sa računa budžeta budžetskim jedinicama Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu odbrane, Ministarstvu prostornog planiranja i sudskom savjetu Crne Gore, na koje budžetske jedinice je u tri kvartala ukupno sa računa budžeta odliveno **8.201.468,31€**. U svojim odgovorima budžetske jedinice navode problem otpuštanja sredstava od strane budžeta Ministarstva finansija te ograničene potrošnje i podjele budžeta na dvanaest djelova, neopredijeljena sredstva na stavci za dobrovoljno izvršavanje pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka, evidentno je i da određene budžetske jedinice ne prave razliku između dobrovoljnog i prinudnog načina izmirenja obaveza iz pravosnažnih i izvršnih presuda o čemu govore odgovori tih budžetskih jedinica. Ovo imajući u vidu da se na ime dobrovoljnog postupanja uz izjašnjenja dostavljaju izvještaji službe finansija iz kojih proizilazi da je preko milion evra bila prinudna naplata sa budžeta države jer te budžetske jedinice nisu postupale po pravosnažnim presudama koje im Zaštitnik uredno dostavlja. Ministarstvo unutrašnjih poslova u svom izjašnjenju navodi da je problem što Zaštitnik ne dostavlja presude, a što treba da bude u originalu, pa njihov Odsjek za kadrovska pitanja ne može da postupi po presudama, dok u nastavku navode da ipak i nemaju sredstava iako su tražili sredstava MF-u. Dakle, MUP koji ne dostavlja i ne sarađuje sa Zaštitnikom po pitanju sudskih postupaka i pravi enormne sudske troškove sada navodi da problem nije do njih već do Zaštitnika, ali da ipak i nemaju sredstava za blagovremeno i dobrovoljno postupanje po pravosnažnim presudama. **Državna revizorka institucija** je pokrenula reviziju "Upravljanje izdacima iz budžeta Crne Gore za sudske sporove po osnovu radnih odnosa", pa su predmet revizije MUP, Ministarstvo Odbrane, Zaštitnik i Ministarstvo finansija. Naglašavam, rok za dobrovoljno postupanje po presudama iznosi 15 dana od dana prijema presude kod Zaštitnika koju Zaštitnik prosleđuje toj budžetskoj jedinici, koja ima dovoljno vremena da postupi po istoj, ali i da izvijesti ako ne postupi zašto i koji su razlozi, na koji način se jedino može naći rješenje ovog velikog problema.
- Zaštitnik je uputio dopis Ministarstvu unutrašnjih poslova dana 09.12.2024. godine u pogledu nepostupanja tog organa na način da ne dostavljaju potrebnu dokumentaciju kako bi Zaštitnik mogao efikasno da postupaju i završavaju sudske postupke. Usled

nesaradnje tog organa imamo postupke koji se odugovlače jer se ne dostavljaju dosijei zaposlenih koji pokreću sudske postupke. O mirnom rješavanju radnih sporova nem ani govora kada je u pitanju ovaj organ pa je krajnje vrijeme da se iznađe način da se zaposlenima kroz postupke pred Agencijom isplati ono što im pripada i na taj način izbjegnu sudski troškovi, a nakon toga i prinudna naplata. Govorimo o jednom od najmnogoljudnijih organa, a ne nazire se kraj sudskim postupcima koje zaposleni pokreću po svim mogućim osnovima. Ni nakon upućene urgencije taj odrgan nije našao za shodno da odgovori Zaštitniku.

- Postupci pokrenuti od strane razriješenih direktora vaspitnih i obrazovnih ustanova koji su upravljani na naknade štete u vidu izgubljene zarade su u toku, dok je stav sudske prakse da im pripada naknada do kraja mandata, na koji su bili izabrani, a zatim nezakonito razriješeni.
- Pojedini organi i dalje nastavljaju sa angažovanjem advokatskih kancelarija za zastupanje pred sudovima, konkretno u pitanju je Uprava za kapitalne projekte, koja duži niz godina zaključuje ugovore sa različitim advokatskim kancelarijama koje zastupaju tu upravu u upravnim sporovima. Naime, u pitanju je organ koji nema svojstvo pravnog lica, kojem je zakonski zastupnik Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, i koji kao takav nema procesnu sposobnost ugovaranja zastupanja za sebe. U konkretnom će Zaštitnik pokrenuti postupke regresa u odnosu na lica koja su takve ugovore zaključivala i isplaćivala sredstva iz budžeta, što ne predstavlja ništa drugo do zloupotrebu sredstava iz budžeta i zloupotrebu službenog položaja.
- Zaštitnik pokreće postupke prinudne naplate troškova po osnovu pravosnažnih i izvršnih presuda i rješenja (*parničnih, krivičnih i prekršajnih*), koji iznosi se evidentiraju na poseban podračun, a na troškove sastava Predloga za izvršenje u iznosu koji propisuje Advokatska tarifa, zavisno od glavnog duga, kao i troškovi u kojima uspije Država, a s obzirom na primjenu odredbe iz člana 152b Zakona o parničnom postupku, pa je na dan 31.12.2024. godine Zaštitnik naplatio iznos od **89.212,12€**.

2024. godina	PRIHOD (Naplaćeni troškovi)
I kvartal	42.593,15€.
II kvartal	58.277,45€.
III kvartal	71.730,83€
IV kvartal	89.212,12€
Ukupno	261.813,55€

2.1 Uspjeh u sporovima

Presudom Apelacionog suda Crne Gore poslovne oznake Pž.br.312/24, po tužbi Države Crne Gore protiv privrednog društva Tošković DOO iz Podgorice, preinačena je presuda Privrednog suda Crne Gore na način da je usvojen tužbeni zahtjev Države i poništen Ugovor o javnoj nabavci br.01-334/20-2244/1 od 01.04.2020. godine. Tuženi Tošković DOO iz Podgorice je obavezan da na ime parničnih troškova državi isplati iznos od 1.950,00€. Sud nalazi da su ispunjeni uslovi za poništaj ugovora zbog prevare iz člana 58 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima, jer je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora tuženi znao da je zakonski zastupnik osuđen za krivično djelo organizovanog kriminala sa elementima korupcije, pranja novca i prevare shodno članu 65 Zakona o javnim nabavkama, što je bila zakonska smetnja za učešće u postupku javne nabavke.

Viši sud u Podgorici je potvrdio presudu Osnovnog suda u Herceg Novom P.br.178/22 od 26.03.2024. godine kojom je Vektra Boka iz Herceg Novog obavezana da Državi po osnovu duga isplati iznos od 192.626,88€ sa zakonskom zateznom kamatom od 24.03.2022. godine, kao i da na ime troškova parničnog postupka plati iznos od 600,00€.

Presudom Apelacionog suda Crne Gore Pž.br.431/24 od 10.12.2024. godine, potvrđena je presuda Privrednog suda Crne Gore kojom se odbija tužbeni zahtjev tužioca Montenegro Airlines-a u stečaju, kojim je traženo da se država obaveže da plati iznos od 14.640,00€ sa zakonskom zateznom kamatom poev od 30.04.2014. godine, i obavezan tužilac da državi plati na ime troškova postupka iznos od 900,00€. tužilac je tvrdio da je država dužna da plati fakturu na ime organizovanog čarter leta po narudžbi i za potrebe tadašnjeg Ministarstva turizma.

Presudom Privrednog suda Crne Gore P.br.1070/19 od 22.11.2024. godine, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca Stečajne mase dužnika Pro Vladex DOO iz Podgorice, kojim je tražena naknada obične štete u iznosu od 515.156,01€ i na ime izgubljene dobiti iznos od 140.373,16€. Pored Države tužena je Opština Herceg Novi i tri fizička lica. Tužilac je obavezan da Državi isplati na ime troškova parničnog postupka iznos od 53.400,00€. Postupak je u toku po žalbi punomoćnika tužioca pred sudom više instance.

Presudom Višeg suda u Podgorici P.br.2900/24 od 16.10.2024. godine, potvrđena je presuda Osnovnog suda u Podgorici kojom je kao neosnovan odbijen tužbeni zahtjev Jovanović Radoja protiv Ministarstva odbrane u ukupnom iznosu od 10.751,22€, a na ime troškova parničnog postupka tužilac obavezan na iznos od 375,00€. Tužilac je potraživao naknadu štete na ime prekovremenog rada, rada noću, u vrijeme vjerskih i državnih praznika.

Presudom Vrhovnog suda Crne Gore Už.Rev.br.21/24 od 23.09.2024. godine preinačena je presuda Osnovnog suda u Pljevljima P.br.422/18 od 31.11.2018. godine u dijelu izreke pod stavom I i presuda Višeg suda u Bijelom Polju Gž.br-115/19 od 18.04.2019. godine na način što je odbijen tužbeni zahtjev kojim je traženo da se obaveže tužena da na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede prava na čast i prava na ugled usljed neosnovanog lišenja slobode mimo dosuđenog iznos od 72.000,00€ tužiocu isplati iznos od još 34.200,00€. Na osnovu pomenute presude pokrenut je izvršni postupak predlogom za pritvizršenje protiv izvršnog dužnika Jovice Lončara iz Pljevalja na iznos od 34.200,00€.

Presudom Višeg suda u Podgorici P.br.3148/24 od 03.10.2024. godine, potvrđena je presuda Osnovnog suda u Podgorici kojom je kao neosnovan odbijen tužbeni zahtjev Piven Evgeniya Valentinovne za isplatu po osnovu sticanja bez osnova ukupan iznos od 2.209,00€, a na ime troškova parničnog postupka tužilja obavezana da isplati iznos od 300,00€.

Presudom Osnovnog suda u Pljevljima P.br.320/22 od 28.11.2024. godine pod stavom I izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da sud obaveže tužene da priznaju pravo svojine na kat. parcelama upisanim u LN broj 194 KO Žabljak I, koje su na dan stupanja na snagu Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta bili vlasništvo Kaljević kasnije udate Matiješević Koviljke, majke tužioca. Dok je pod stavom II izreke presude djelimično usvojen tužbeni zahtjev tužioca Matijašević Željka i obavezani tuženi Država Crna Gora i Opština Žabljak da tužiocu solidarno isplate naknadu u iznosu od 503.900,00€, a pod stavom III izreke odbijen je kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva kojim je tražio da se obavežu tuženi Država Crna Gora i Opština Žabljak da tužiocu solidarno isplate naknadu od još 897.000,00€. U konačnom obavezani su Država Crna Gora i Opština Žabljak da tužiocu na ime troškova postupka solidarno isplate iznos do 1.561,00€. Protiv prvostepene presude u svojstvu zakonskog zastupnika prvotužene izjavljena je žalba Višem sudu u Bijelom Polju, po kojoj još uvijek nije odlučeno. Istovremeno na prvostepenu presudu žalbu je izjavio i punomoćnik tužioca.

Presudom Osnovnog suda u Beranama P.br.59/23 od 06.07.2023. godine, djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužioca i obavezana tužena da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete, na ime pretrpljenih i budućih duševnih bolova zbog smrti majke isplati iznos od 15.000,00€, dok je dio potraživanja po istom osnovu od još 5.000,00€ odbijen kao neosnovan. Protiv presude Osnovnog suda u Beranama P.br.59/23 od 06.07.2023. godine izjavljena je žalba, pa je Viši sud u Bijelom Polju odlučujući o žalbi tužene presudom Gž.br.1747/23 od 12.12.2024. godine, istu odbio kao neosnovanu, a potvrdio prvostepenu presudu. Protiv drugostepene presude izjavljena je revizija Vrhovnom sudu Crne Gore.

Presudom Osnovnog suda u Rožajama P.br.436/24 od 30.12.2024. godine, tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obaveže tužena da u skladu sa čl.3 zaključenog Ugovora između tužioca i tužene o davanju na korišćenje šuma i izgradnju i održavanju šumskih saobraćajnica broj 1364 od 18.04.2013. godine zaduži i isporuči tužiocu 2.149m³ bruto drvne mase četinara u Gazdinskoj jedinici "Paučinske šume" Opština Rožaje *odbijen je kao neosnovan*. Istovremeno, presudom Osnovnog suda u Rožajama P.br.448/24 od 30.12.2024. godine, tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obaveže tužena da u skladu sa čl.3 zaključenog Ugovora između tužioca i tužene o davanju na korišćenje šuma i izgradnju i održavanju šumskih saobraćajnica broj 1364 od 18.04.2013. godine zaduži i isporuči tužiocu 2.186m³ bruto drvne mase četinara u Gazdinskoj jedinici "Paučinske šume" Opština Rožaje *odbijen je kao neosnovan*. Na predmetne presude u izvještajnom periodu nije izjavljena žalba od strane tužioca.

3. Informacija o odlivu sredstava sa Glavnog državnog računa

Prema podacima Ministarstva finansija, Direktorata Državnog trezora, u periodu od 01.10.2024. do 31.12.2024. godine, po osnovu izvršnih presuda te rješenja o izvršenju u odnosu na nepostupljena rješenja, fakture, a u odnosu na organe koje po članu 53 Zakona o državnoj imovini zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, sa Glavnog računa Državnog trezora, isplaćeno je **3.442.977,62**.

U nastavku su Tabela sa podacima o naplaćenom iznosu sa Glavnog državnog računa trezora za IV kvartal 2024. godinu, u odnosu na budžetske jedinice koje po članu 53 Zakona o državnoj imovini zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, kao i Tabela postignutog uspjeha Zaštitnika u sporovima pred sudom za isti kvartal, dok je tabelarni prikaz odliva po svakom organu ponaosob prikazan na strani 3, 4 i 5 Izvještaja.

Odliv novca	2024. godina	Uspjeh Zaštitnika	2024. godina
I kvartal	6.032.317,22€	I kvartal	12.061.646,2€
II kvartal	5.528.846,60€	II kvartal	2.345.281,89€
III kvartal	3.799.240,88€	III kvartal	45.632,88€
IV kvartal	3.442.977,62	IV kvartal	259.227,10€
ukupno	18.803.866,30€		

U IV kvartalu 2024. godine Zaštitnik je ukupno primio 670 tužbi kojima su pokrenuti parnični postupci pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori, Privrednim sudom Crne Gore i Vrhovnim sudom Crne Gore. Od ukupnog broja primljenih tužbi, kancelarija Zaštitnika u Podgorici je primila *400* tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Podgorici, Nikšiću, Cetinju i Danilovgradu i Privrednim sudom Crne Gore*), kancelarija u Kotoru *118* tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Kotoru, Herceg Novom, Baru i Ulcinju*), kancelarija u Bijelom Polju *152* tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Bijelom Polju, Kolašinu, Beranama, Pljevljima, Žabljaku, Plavu i Rožajama*).

Zaštitnik je primio i postupao u predmetima izvršenja u ukupnom broju 2310 (*odnosi se na prigovore i predloge za izvršenje*), postupao u pokrenutim upravnim postupcima pred nadležnim PJ-Uprave za katastar i državnu imovinu, Komisijama za povraćaj i obeštećenje, kao i sporovima pred Upravnim sudom u ukupnom broju 444 (*od kog broja u kancelariji Podgorica 177, kancelarija u Bijelom Polju 156 i kancelarija u Kotoru 111*), u kojim postupcima je izjavljivao žalbe, davao potrebna izjašnjenja i podnosio tužbe Upravnom sudu Crne Gore.

Zaštitnik vodi upisnik raznih građanskih predmeta koji broji za IV kvartal 2024. godine ukupan broj 673 (*od kog broja u kancelariji Podgorica 134, kancelarija u Bijelom Polju 484 i kancelarija u Kotoru 55*).

Zaštitnik je na zahtjev državnih organa koje zastupa u četvrtom kvartalu dao 36 pravna mišljenja iz različite vrste pravne problematike.

Zaštitnik je formirao ukupno 516 predmeta iz oblasti zaštitničke uprave.

Tabelarni prikaz uporednog broja predmeta za 2023. i 2024. godinu po kvartalima:

	2023	2024	uvećanje
I kvartal	4841	5467	13 %
II kvartal	4505	7188	59,5 %
III kvartal	3318	4894	47,5 %
IV kvartal	5191	4649	-11,6 %
ukupno	19242	22198	+86 %

Tabelarni prikaz uporednog broja TUŽBI za 2023. i 2024. godinu po kvartalima:

PZ (tužbe)	2023	2024	uvećanje
I kvartal	1103	1325	20 %
II kvartal	960	2787	290 %
III kvartal	671	1649	245,7 %
IV kvartal	1030	670	-53 %
ukupno	3764	6431	+58 %

CRNA GORA
ZAŠTITNICA IMOVINSKO PRAVNIH INTERESA
Bojana Ćirović

